

حضور فراطبیعیان، از ۲۰۰۷ تا به امروز

فعالیت فراطبیعی ۱ (۲۰۰۷)

کارگردان: اورن بلی

بازیگران: کتی قدرستون، میکاه اسلوات

تماشای قربانیان بی دفاع در برابر یک قتل سریالی واقعا وحشت آور است اما پس از دیدن «فعالیت فراطبیعی ۱»، شاید ترجیح بدهید ده بار سینمایی «اره» را تماشا کنید اما حتی یکبار مجبور نشوید خود را جای «میکاه» و «کتی» بهت زده‌ای بگذارید که با موجودی دست به گریبانند که حتی نمی‌توانند آن را ببینند. «فعالیت فراطبیعی ۱»، تنها یک فیلم ترسناک نیست، محصولی ارزنده و ستودنی است که تمامی فیلم‌های دوران خود را حتی با ژانرهای متفاوت به چالش می‌کشد. «کتی» و «میکاه» یک زوج خوشبختند. رابطه‌ای دوستانه دارند و در خانه‌ای زیبا زندگی می‌کنند. در دسر ها اما از جایی آغاز می‌شود که شب‌ها موجودی اهریمنی را در خانه‌ی خود احساس می‌کنند. تا این دو به خواب می‌روند موجود نامرئی بیدار می‌شود و فعالیت خود را شروع می‌کند. «میکاه» دوربینی را روبه‌روی در اتاق خوابشان نصب می‌کند و عبور و مرور موجود شیطنانی را ثبت می‌کند. موجود نیز که از اقدامات این دو کاملاً آگاه است، خشمگین تر می‌شود. فیلم به خوبی ساخته شده است. مادامی که روز است، فیلم روندی مستندگونه را دنبال می‌کند و زوج به فعالیت‌های روزمره خود مشغولند. اما به محض اینکه شب می‌شود، انگار سه پایه، جای خود را به فیلمبرداری می‌دهد. یکی دیگر از نقاط قوت فیلم، انعکاس فعالیت‌های فراطبیعی به گونه‌ای باورپذیر است. هیچ موجودی نشان داده نمی‌شود، اما حضور یک موجود فراطبیعی به خوبی حس می‌شود. صحنه‌های فیلم به قدری رعب‌انگیزند که شاید صدای فریاد شمارا از ترس بلند کنند. این صحنه‌ها چنان طبیعی‌اند که تصور آنکه کارگردانی پشت دوربین نشسته باشد و داستان را روایت کند نیز غیر قابل باور است. این فیلم توانسته نظر مساعده بسیاری از منتقدان را جلب کند تا جایی که «راجر ایبرت» فیلمنامه‌نویس، روزنامه‌نگار و منتقد مشهور آمریکایی از میان چهار ستاره ۳/۵ ستاره را برای این فیلم در نظر گرفت و در این باره گفت: «سکوت و انتظاری که در فیلم شاهد آن هستیم، از مهم‌ترین عواملی است که این فیلم را جذاب و سرگرم‌کننده می‌سازد.» وقتی از «وون گلیرمن»، منتقد مجله‌ی «اینتر تینمنت» خواستند تا این فیلم را در سه کلمه وصف کند، او اینگونه گفت: «وحشتناک، مرمو و وهم‌آلود.» این فیلم با بودجه‌ی محدودی ساخته شد اما در آمدی را کسب کرده که نام سودآورترین فیلم تاریخ سینما را از آن خود کرده است.

فعالیت فراطبیعی ۲ (۲۰۱۰)

کارگردان: تاد ویلیامز

بازیگران: اسپرگ گریدن، برابان بولاند

سال ۲۰۰۶- داستان این فیلم کمی پیش از داستان فیلم اول رخ داده است. خانه‌ی کریستی خواهر کتی که با همسر خود دنیل و کودک خردسالش در لس آنجلس زندگی می‌کنند مورد سرقت قرار می‌گیرد. آنها وقتی به خانه می‌رسند، آنجا را به هم ریخته می‌یابند اما متوجه می‌شوند که به جز یک گردنبند که کریستی از کتی هدیه گرفته است، چیزی از درون خانه به سرقت نرفته است. دنیل که به این اتفاقات سخت مشکوک است، خانه را به دوربین‌های مداربسته مجهز می‌کند، هر چند که هنوز صداهایی در گوشه و کنار خانه به گوش می‌رسد و خدمتکار خانه معتقد است خانه‌ی آنها در تسخیر ارواح است. در حالی که کریستی سخت تحت تاثیر موجودات قرار گرفته است، «دنیل» ادعاهای او را غیر منطقی می‌داند. پس از آنکه «آبی» سگی که از نوزاد این دو در شب هاراقبت می‌کرد، مورد حمله‌ی موجودات قرار می‌گیرد، «دنیل» وجود موجودات فراطبیعی را در خانه‌ی خود جدی تلقی می‌کند اما چیزی نمی‌گذرد که همسر او کریستی نیز توسط موجودات تسخیر می‌شود. در پایان داستان، این فیلم به نوعی با داستان قسمت اول فیلم پیوند می‌خورد. این قسمت از جهات بسیاری شبیه همان قسمت نخست فیلم است هر چند که به باور عده‌ای از فیلم اول موفق تر بوده است. حتی اگر فیلم اول را دیده‌اند اما نپسندیده باشند، این فیلم شما را جذب خواهد کرد. در حالی که نویسنده تلاش می‌کند استقلال داستان خود را حفظ کند، داستان در لحظاتی به شیوه‌ای هنرمندانه به قسمت اول مربوط می‌شود. در این فیلم، بهانه‌ی اصلی نصب دوربین، نوزاد خانواده، «هانتز» است که اتفاقا اتاق او از حمله‌ها در امان بوده است. همانند فیلم اول، اتفاق چندانی مهمی رخ نمی‌دهد، تنها صداسات و حمله و ما که در گوشه گوشه‌ی فیلم از درجه‌ی دوربین‌ها به دنبال مدرک جرم می‌گردیم. لحظات بی‌شماری که در دوربین‌ها ثبت می‌شوند بی‌آنکه اتفاقی بیفتد، شما را هم دلگرم می‌کند و همزمان این ترس را در شما ایجاد کرده که دیر یا زود اتفاق ناگواری خواهد افتاد. کارگردان، شما را در نوعی ایهام غرق می‌کند. اینکه ندانید در تاریکی شب چه حوادثی در جریان است به مراتب رعب‌انگیزتر از آن است که مثلاً چهره‌ای را به شما بنمایاند. چیدمان صحنه‌ها به شیوه‌ی ماهرانه صورت گرفته است، یک در باز، اسباب‌بازی‌هایی که تکان می‌خورند، سپس صداهای اینها به شکل ناله و سپس بلندتر به گوش می‌رسند. در این فیلم نیز موسیقی متن نقش چندانی ایفا نمی‌کند و تکنولوژی چندانی در آن به کار نرفته است. شخصیت‌ها نیز به همان اندازه واقعی هستند که در فیلم اول بودند. یکی از مهم‌ترین نقاط ضعف فیلم، روند کند ابتدای آن است که در انتها ناگهان تند می‌شود. این فیلم نیز همانند یک مستند ساخته شده است با این تفاوت که در یک مستند، هیچ‌گونه زمینه‌سازی در مخاطب ایجاد نمی‌شود ولی دیدن «فعالیت فراطبیعی ۱»، زمینه را برای دیدن قسمت دوم این فیلم در شما ایجاد می‌کند. صرف‌نظر از تمام نقاط قوت و ضعف فیلم، «فعالیت فراطبیعی ۲» همانی است که همگان انتظارش را داشتند.

فعالیت فراطبیعی ۳ (۲۰۱۱)

کارگردان: هنری جوست، آریل شولمان

بازیگران: کریس اسمیت، لورن بیتنر، جسیکا تایلر براون، کلوتنه سنجری

وجه مشترک تمامی قسمت‌های مجموعه‌ی «فعالیت فراطبیعی»، موجوداتی هستند که از دوربین متنفرند. فیلم‌های سینمایی چند قسمتی مثل رستوران‌های زنجیره‌ای هستند. شما از آنها خسته نمی‌شوید و دائم به آنها رجوع می‌کنید در حالی که به خوبی می‌دانید قرار است چه سفری را تحویل بگیرید، همانند «فعالیت فراطبیعی ۳» که همان روال همیشگی را طی می‌کند. در فیلمی به کارگردانی دو مردی که هر دو در مستندسازی سابقه‌های طولانی دارند، به دنیای کودکی کتی و کریستی سفر می‌کنیم و این بار مهمان خانه‌ای هستیم در کالیفرنیا سال ۱۹۸۸ که کتی و کریستی کوچک به همراه مادرشان جولی و دوستش دنیس در آنجا زندگی می‌کنند. باز هم شب‌های مرموزی را شاهد هستیم که صداهای و نشانه‌ها چاشنی فضای رعب‌انگیز آن هستند. دنیس که عکاس مجلس است، دوربین‌هایی را در نقاط مختلف خانه نصب می‌کند تا منشأ صداهای و نشانه‌ها را پیدا کند. آنچه در کنار تمام این عناصر ترسناک و تکراری، فیلم را از دو فیلم قبلی متمایز می‌کند، ارتباط کریستی کوچک با موجودی خیالی به نام «تویی» است و دوربینی که روی یک هواکش نصب شده و در حالی که در نوسان است، لحظات را ثبت می‌کند. حرکت نوسانی دوربین حال و هوای فیلم را ترسناک تر کرده است. هر چند بسیاری از لحظات فیلم، تکراری به نظر می‌رسند اما انگار این برای مخاطبان و طرفداران فعالیت فراطبیعی چندانی مهم نیست. از سوی دیگر، حالا که مخاطبان با بازیگران نقش اصلی فیلم یعنی کتی و کریستی به خوبی آشنا شده‌اند، به نظر می‌رسد که دنبال کردن سرنوشت این دو برای آنها جذاب‌تر شده و سلامتی و امنیت آنها برایشان اهمیت یافته است. به هر حال، چه «فعالیت فراطبیعی ۳» به نظر شما کسل‌کننده باشد یا آن را جذاب بدانید، مخاطبان این فیلم، همان‌هایی هستند که طرفدار دو فیلم قبلی بوده‌اند.

فعالیت فراطبیعی ۴ (۲۰۱۲)

کارگردان: هنری جوست، آریل شولمان

بازیگران: کاترین نیوتون، مت شیولی

ابتدا انتظار می‌رفت که با پیوستن جوست و شولمان، موفقیت «فعالیت فراطبیعی ۴» تضمین شده باشد اما این فیلم نظر منتقدان را جلب نکرد. داستان با یادآوری پایان قسمت دوم فیلم آغاز می‌شود، جایی که «کتی» کاملاً تحت کنترل موجودات فراطبیعی قرار گرفته است، خواهر خود کریستی را به طرز فجیعی می‌کشد و «هانتز» کودک خردسال خانواده را می‌ریزد. بلافاصله به پنج سال بعد می‌رویم. جایی در «نوادا» که «الکس» دختر ۱۵ ساله‌ی زیبایی با خانواده‌ی خود زندگی می‌کند و حالا که رانی، پسر همسایه برای مدتی مهمان آنهاست، الکس دوربین خود را برداشته تا از وقایع عجیبی که تصور می‌کند از زمان اقامت رانی در آنجا رخ می‌دهند، فیلمبرداری کند. در فیلمی که «بن» دوست الکس تصادفاً ثبت کرده است، حضور موجوداتی حس می‌شود که این سه نوجوان تلاش می‌کنند اعضای خانواده را در جریان آن قرار بدهند. استفاده از ژانر Found Footage یکی از روش‌هایی است که برخی کارگردانان برای فیلمنامه‌های ضعیف به کار می‌برند و این نقطه ضعف در قسمت چهارم مجموعه‌ی «فعالیت فراطبیعی» کاملاً ملموس است. فیلمنامه‌های که در آن، پایان کسل‌کننده‌ی فیلم به خوبی قابل پیش‌بینی است و داستان دختر بچه‌ای که شجاعانه برای نجات اعضای خانواده‌اش مبارزه می‌کند، نه تنها ابتکار نیست، که کسل‌کننده نیز هست. البته به لطف تجربیات دو کارگردان، فیلم با قدرت آغاز شده و با نمایش صحنه‌هایی چون درهای باز و اشیاء متحرکی چون پرده و روتختی کنجکاوی مخاطب را برمی‌انگیزد. برخلاف سه فیلم قبلی، فیلم سرشار از لحظه‌هایی است که در آن هیچ رخداد کلیدی و جالب توجه‌ی روی نمی‌دهد، جز اتفاقات ماوراءالطبیعه‌ای که شب‌ها روی می‌دهند و اثراتشان چندان با دوام نیست. ساختار قسمت چهارم «فعالیت فراطبیعی» به گونه‌ای است که سریالی اینترودیک را به یاد می‌آورد که با وجودی که تنها ۸۸ دقیقه است، هنوز طولانی به نظر می‌رسد. انگار این دو کارگردان فراموش کرده‌اند که کدام عناصر، «فعالیت فراطبیعی» را به فیلمی منحصر به فرد تبدیل کرده بودند. آنها فیلم را از انواع و اقسام هیولاهای اشباع کرده‌اند بی‌آنکه به یاد بیاورند یکی از عوامل اصلی موفقیت قسمت‌های اول فیلم، موجوداتی بوده‌اند که وجودشان ملموس بوده اما هرگز دیده نشده‌اند. «فعالیت فراطبیعی ۴» از محور اصلی خود خارج شده و بیش از آنکه ترسناک باشد، تنها مخاطب را از جامی پراندا

یک فیلم با دو فیلمبردار

بررسی تکنیک Found Footage

در قسمت اول فیلم، «کتی» و «میکاه» در اتاق خود دوربینی نصب می‌کنند تا از آنچه در زمان خواب آنها رخ می‌دهد، خبردار شوند. در قسمت دوم، «کریستی» و «دنیل» خانه‌ی خود را به دوربین‌های مداربسته مجهز می‌کنند. «دنیس» شخصیت اصلی قسمت سوم به پیشنهاد دوست خود در جای جای خانه، دوربین‌هایی نصب می‌کند و در قسمت چهارم فیلم، در تصاویر ثبت شده توسط دوربینی که «الکس» و «بن» کار گذاشته‌اند، حضور موجوداتی غیرطبیعی به خوبی حس می‌شود. حضور این دوربین‌ها در فیلم تصادفی نیست. Found Footage تکنیکی است که در ساخت غالب فیلم‌های ترسناک به کار می‌رود. در این روش، علاوه بر دوربینی که تمامی صحنه‌های فیلم را ثبت می‌کند، دوربین دیگری نیز وجود دارد که صحنه‌های ماوراءالطبیعه را ضبط می‌کند. صحنه‌هایی که گاه از دید مخاطب و گاه از دید بازیگران فیلم پنهان مانده‌اند.

پارامونت پیکچرز

کمپانی تولیدکننده‌ی «فعالیت فراطبیعی» و ده‌ها فیلم دیگر

کوهی که بر فراز قله‌ی آن برف نشسته و توسط دایره‌ای از ستارگان احاطه شده است بدون شک هواداران فیلم و سینما را به یاد کمپانی «پارامونت پیکچرز» می‌اندازد. این کمپانی که بین سال‌های ۱۹۱۲ تا ۱۹۱۴ در آمریکا تاسیس شد، زیرمجموعه‌ی انجمن سینمایی آمریکاست. در سال ۱۹۱۲، «آدولف زوک» لهستانی به همراه چند نفر از دوستانش این کمپانی را با هدف توسعه‌ی صنعت فیلمسازی و ساخت فیلم‌های بلندمدت تاسیس کرد. این کمپانی سپس به تولید انیمیشن پرداخت و رقیب اصلی آن در آن زمان کمپانی والت دیزنی بود. کمپانی پارامونت در سال ۲۰۰۵ امتیاز کمپانی «دریم‌ورکز» را به مبلغ هنگفتی خریداری کرد و پروژه‌های مشترکی از جمله انیمیشن «شرک» را با همکاری این کمپانی آغاز کرد اما دیری نپایید که این دو کمپانی از یکدیگر جدا شدند. بسیاری از فیلم‌ها و انیمیشن‌های مشهور جهان از جمله کارتون‌های «شرک»، «ماموریت غیرممکن»، «فارس گامپ»، «نبرد دنیاها»، «کوهستان پروکیک» و «بند بانا جونز» در این کمپانی تولید شده‌اند. این کمپانی یکی از پنج کمپانی قدیمی جهان است که هنوز پابرجاست. پارامونت در هالیوود واقع شده و همه‌روزه تورهایی را برای علاقه‌مندان به بازدید از این کمپانی برگزار می‌کند.

